

**Cezaevlerinde Beden Eğitimi Müfredat Programının Uygulanma
Düzeyi Ve Tutuklu ve Hükümlülerin Beden Eğitimi
Faaliyetlerine Katılımları**

*Araş.Gör. Baki YILMAZ

*Araş.Gör. Serkan HAZAR

ÖZET

Cezaevlerinde Beden Eğitimi Müfredat Programında yer alan amaçların uygulanması ve hükümlülerin sportif faaliyetlere katılım düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmaya Niğde Kapalı ve Niğde Tarım Açık Cezaevinde bulunan toplam 210 erkek hükümlü arasından gönüllülük esasıyla 200 tutuklu ve hükümlü katılmıştır. Bu amaçlarla hazırlanan anket hükümlülere uygulanmış, elde edilen veriler frekans ve yüzde bakımından değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmada ceza ve tutuk evlerinde uygulanan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin müfredatta belirlenen amaç ve hedeflere tam olarak ulaşılmadığı görülmektedir. Bu amaçlara ulaşabilmek ve sağlıklı bir toplumun oluşturulmasına katkıda bulunabilmek için, cezaevlerinde beden eğitimi müfredat programı tam olarak uygulanması, Cezaevlerinde Beden Eğitimi Öğretmenleri görevlendirmesi, Spor alanlarının yapılması, Duş ve Temizlik imkanları sağlanması, İlk yardım ve sağlık hizmetleri verilmesi ve bu uygulamaların ilgili Bakanlıkça görevlendirilen müfettişler tarafından denetlenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Ceza Evi, Spor.

ABSTRACT

**Application Level Of Physical Education Curriculum
Programme In Prisons And The Participation Levels Of The
Prisoners To The Physical Education Activities**

This study aims to determine the participation levels of the prisoners to sports activities and the application of the goals appeared in the physical education curriculum programme in prisons this study included 200 voluntary convict and prisoners of 210 male convicts in Niğde Agricultural Open-Air Prison. The questionnaire on that issue was directed to the convicts, data were evaluated in terms of frequency and percentage

In order to reach the objectives of physical education curriculum programme, these concepts are to be carried out, however those couldn't be achieved properly. In order to reach these objectives and to contribute into constructing a healthy society the full application

of physical education curriculum programme in the prisons, employing physical education teachers in prisons, building of sports facilities provision of dushes and cleansing, first aid services can be suggested. These applications can be investigated by inspectors charged by the concerning ministry.

Keywords: Physical Education, Prison, Sports

GİRİŞ

Toplumsal uzlaşmanın ve barışın sağlanabilmesi toplumdaki fertlerin aynı kural kaide ve normları kabullenmesiyle sıkı bir ilişki içerisinde. Bu nedenle devletler kendi eğitim sistemini bir millilik, başka bir deyişle bir bütünlük içerisinde yapmaktadır. Bir çok tanımıyla birlikte, eğitim bilinçli ve programlı olarak bireylerde istenilen yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Bloom,S.B 1979-69). Toplumsal yaşantı sürecinde fertlerin birçok davranışları toplum tarafından kontrol altına alınır. Toplumsal doğrular ve toplumsal yanlışlar belirlenerek bu fiillerin karşılıkları da ödüller ve cezalar olarak belirlenir. Normal eğitim sürecinde yeterli eğitim verilemeyen yada yeterli eğitimi alamayan fertler normal dışı davranış ve fiilleri yani toplum tarafından suç sayılan fiilleri gerçekleştirdiğinde bu fertler yine bir eğitim süreci içeren ceza ve ıslah evlerinde ıslaha ve rehabilitasyona yönelik eğitim sürecine tabi tutularak yeniden topluma kazandırılmaları sağlanır.

Eğitim genel anlamı ile yetişkin nesiller tarafından sosyal hayata hazır olmayan nesiller üzerinde uygulanan bir işlemdir. Eğitim, eğitimden faydalananların sosyal tabakalaşma piramidinde yukarı doğru hareketlilik kazanmaları ile elde edecekleri sosyal statü sayesinde meslek sahibi olmalarına da zemin hazırlamaktadır. (Erkal M 1992-83)

Eğitim, fertleri ortak hayatın benzerliklerinden haberdar ederek, fertlere yeterli bir bilgi birikimi kazandırmaktadır. Spor eğitimi de, fertleri, ortak hayatın benzerliklerine yöneltmesi bakımından önem taşımaktadır. gerçekte eğitimin gayesi, fertleri duyarlı hale getirmektir. Sporda bir zeka ve ihtimal oyunudur. İşte spor eğitiminin de gayesi , fertlerin, hem fiziki hem psikolojik gelişiminin sağlanması, sosyal hayatta hazır ve yaratıcı kılmak amacına dönüktür. Ayrıca spor eğitimi de diğer eğitim şekilleri gibi, ferde hem

statü sağlamakta hem de gelir seviyesini yükseltebilmektedir. (Erkal M, Güven Ö, Ayan D, 1998-115)

Beden Eğitimi ve spor, insanın bedensel ve ruhsal eğitimine doğrudan olumlu etkilerde bulunurken, kişinin bu eylem içinde kendini tanımasına ve tanıtmasına, toplum hayatında yerini almasına yardımcı olur. Eğitim bütünlüğü içinde bireyi ve toplumu eğitmede, beden eğitimi ve spor araç olarak kullanılırken , amaç olarak ta yapılmaktadır. (Yetim A. 2000-129)

Sportif olay toplumda manevi bakımdan yalnızlığı da önlemektedir. Spor olayının her çeşidi ferdi toplumla, en azından diğer fert ve guruplarla buluşturmaktadır. Fert, sportif olaya katılmakla manevi yalnızlığının doğuşunu hazırlayan sakıncaları da giderebilir. İş hayatında görülen ve daha sonra genelleşerek sosyal hayata yansıyan amaçsızlık o monoton çalışma şartlarının doğurduğu kötümser ve bunalımlı tutumların giderilmesinde spor ve diğer boş zaman faaliyetlerine ihtiyaç vardır. spor, hem ferdi hasılanın hem de sosyal hasılanın geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Spor veya sportif olay, Fert ve toplum ilişkilerinin geliştirilmesinde hem ferdi, hem sosyal açıdan etkili olmaktadır. Spor, sadece ferdin fiziki ve psikolojik yönden güçlenmesi için sürdürülen eğitici bir faaliyet değildir. Bunun yanında fertteki sorumluluk ve işbirliği eğilimi ile düzen sağlama kabiliyetini ortaya çıkararak ferdin sosyalleşmesine de katkıda bulunmaktadır. (Erkal M, 1992-90)

Fiziksel aktivitenin zihinsel sağlık üzerine yararlarını ve kişinin psikolojik fonksiyonlarını geliştirmesinde uygun yardım stratejisi olarak kullanıldığı ortaya konmuştur.(Aşçı H, 1999-7)

Spor, fert ve toplum ilişkilerinin geliştirilmesinde hem ferdi hem de sosyal açıdan etkilidir. Fert ve toplum ilişkilerini geliştirdiği gibi , toplumun yüceltilmesinde önemli bir araçtır. Spor, ferdin topluma uyumunu sağladığı gibi, ruh ve beden sağlığını da güvence altına alır. (Yetim A 2000-125)

Ceza İnfaz Kurumları

Ceza infaz kurumları, hürriyeti bağlayıcı cezalara hükümlü olanlarla, herhangi bir suçtan olanları mahkemelerce tutuklananların, ıslah edinmek ve topluma yeniden kazandırılmak gayesiyle barındırıldıkları ve eğitildikleri yerlerdir.

Ceza infaz kurumları; ceza evleriyle ıslah evleridir. Cezaevleri ile Tevkif Evleri her mahkeme bulunan yerde; ıslah evleri de Adalet Bakanlığınca belirtilecek yerlerde bulunur. (Özdemir Ş, 1998-25)

Kurumlar rejimlerine, barındırdıkları suçluların suç nevelerine, yaş ve cinslerine göre bölümlere ayrılmış ve isimlendirmişlerdir.

Beden eğitimi etkinliği içinde bulunan oyun, spor oyunları, atletizm, cimnastik gibi ana dallar içine giren hareketlerle, grup ve bireysel çalışmalar; mahkûm ve tutukluların, yeteneklerinin geliştirilmesi yanında, moral gücü yüksek, insanları tabiatı seven, koruyan, vatan ve millet sevgisi kazanmış bireyler olarak yetiştirilmelerine yardımcı olacaktır.

Kapalı, açık, yarı açık cezaevlerine ve çocuk ıslah evlerindeki fiziki yapıya yönelik saha, tesis ve malzeme temini ile hükümlülerin beden eğitimi faaliyetleri; sağlıklı beden ruh ve zihinsel gelişmelerine katkıda bulunarak ceza süresini doldurup, tekrar topluma döndükleri zaman intibaklarını sağlamakta etkili olacaktır.*

Eğitim programlamaları ve çalışmaları içinde beden eğitimi ve sporun önemi ve yeri büyüktür. Ders olarak “Beden Eğitimi Müfredat Programının” uygulanması yanında, cezaevi idaresinin spora da özenle yer vermesi gerekir. Spor kişinin kendi yeteneklerini arayıp bulma sanatıdır. Başka bir ifade ile kişinin kendini tanıma gayretidir. Spor yaparak kendini tanıyan bir suçlu, ıslah olmaya yönelir. Sporun vücuda kaybettirdiği eforla birlikte, suçlu deşarj olur, bütün sıkıntı ve bunalımlarını dışarı atar. Sporun getirdiği disiplin ve düzenli hayatın yanı sıra, vücudun kazanacağı zindelikte insanı ruh ve beden sağlığına kavuşturur.*

Ceza ve tutukevlerinde uygulanan beden eğitimi faaliyetleri, belirtilen amaçlar doğrultusunda sistemli, ilkeli, sürekli ve planlı faaliyetler bütünüdür. Faaliyetler yıllık, aylık, haftalık ve günlük olarak gruplandırılmıştır. her gurup faaliyet bedensel ve ruhsal gelişme için birbirinin devamı ve sonucu olacak şekilde programlanmıştır.

* Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları ile tutuk evlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülere uygulanacak beden eğitimi müfredat programı.

Ancak yapılan bu programın farklı yapıya sahip ceza ve ıslah evlerinde uygulama boyutlarının ne düzeyde başarıya ulaştığı belli değildir.

AMAÇ ve YÖNTEM

Yapılan araştırmayla kapalı ceza evlerinde ve açık ceza evlerinde tutuklu ve hükümlülere uygulanan beden eğitimi müfredat programının Niğde ilinde bulunan açık ve kapalı ceza evlerinde uygulanabilirliğinin tespiti ve uygulama düzeylerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Bu araştırma tarama-anket metodu ile yapılmıştır. Anketin hazırlanmasında ceza ve tevkif evlerinde uygulanan beden eğitimi müfredat programından ve uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Hazırlanan anket Niğde Tarım Açık Cezaevinden 97 ve Niğde Kapalı Cezaevinden 132 kişiye uygulanmıştır. Dönen anketlerden 29 u geçersiz sayılarak toplam 200 anket değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans cinsinden değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Tutuklu ve Hükümlülerin Demografik Özellikleri.

Değişkenler		A. Cezaevi		K.Cezaevi		Toplam	
		F	%	f	%	F	%
Yaş durumları	15-19	3	3,33	1	0,83	4	1,90
	20-24	18	20,00	14	11,67	32	15,24
	25-29	25	27,78	27	22,50	52	24,76
	30-34	15	16,67	32	26,67	47	22,38
	35-39	10	11,11	18	15,00	28	13,33
	40-44	10	11,11	11	9,17	21	10,00
	45-49	4	4,44	9	7,50	13	6,19
	50-üzeri	5	5,56	8	6,67	13	6,19
	Toplam	90	100	120	100	210	100
Ceza süreleri	1. yıl ve daha az	1	1,11	26	21,67	27	12,86
	2-3 yıl	7	7,78	3	2,50	10	4,76
	4-5 yıl	11	12,2	1	0,83	12	5,71
	6-7 yıl	8	8,89	2	1,67	10	4,76
	8-9 yıl	3	3,33	7	5,83	10	4,76
	10 ve üzeri	60	66,67	81	67,50	141	67,14
	Toplam	90	100,00	180	100,00	210	100,00
Geçirdikleri ceza süreleri	1. yıl ve daha az	41	45,56	47	39,17	88	41,90
	2-3 yıl	34	37,78	45	37,50	79	37,62
	4-5 yıl	8	8,89	11	9,17	19	9,05
	6-7 yıl	4	4,44	13	10,83	17	8,10
	8-9 yıl	2	2,22	2	1,67	4	1,90
	10 ve üzeri	1	1,11	2	1,67	3	1,43
	Toplam	90	100,00	120	100,00	210	100,00
Öğrenim Durumları	Okur-yazar	6	6,67	11	9,20	17	8,10
	İlkokul Mezunu	30	33,34	55	45,82	85	40,48
	Ortaokul	28	31,11	27	22,50	55	26,18
	Lise	22	24,44	20	16,66	42	20,00
	Üniversite	4	4,44	7	5,82	11	5,24
	Toplam	90	100,00	120	100,00	210	100,00

Tablo 2. Tutuklu ve Hükümlülerin Spor Faaliyetleriyle İlişki Düzeyleri

Değişkenler		f	%	f	%	f	%
Cezaevine girmeden önce spor yapma durumu	Evet	62	68,89	61	50,83	123	58,57
	Hayır	28	31,11	59	49,17	87	41,43
Cezaevinde Spor faaliyet türü ve tutuklu ve hükümlülerin katılım oranları	Atletizm	7	7,78	6	5,00	13	6,19
	Futbol	2		9	7,50	34	16,19
		5	27,78				
	Voleybol	3		20	16,6	50	23,81
	Basketbol	0	33,33	1	0,83	5	2,38
Tutuklu ve hükümlülerin bir haftada yaptıkları spor faaliyet oranları	0-2 saat	4	4,44				
	3-4 saat	15	16,67	9	7,50	24	11,43
	5-6 saat	14	15,56	7	5,83	21	10,00
	7-8 saat	7	7,78	12	10,00	19	9,05
	9-10 saat	3	3,33	4	3,33	7	3,33
	10+saat	3	3,33	8	6,67	11	5,24
Müsabakalara katılma oranları		7	7,78	2	1,67	9	4,29
	Evet	1		4	3,33	21	10,00
	Hayır	7	18,89	7	96,6	189	90,00
Tutuklu ve hükümlülerin faaliyetlere katılım oranları		3	81,11	116	7		
	Sosyal f.	2		60	50,0	83	39,52
	Sportif f.	4	25,56	17	14,1	41	19,52
	Bireysel f.	3		57	47,5	96	45,71
	Meslek ed.	9	43,33	70	58,3	142	67,62
	Eğitim f.	2	80,00	70	3	66,6	
		3		80	7	117	55,71

Tablo 3. Hükümlü ve Tutukluların Cezaevindeki imkanlara ilişkin görüşleri

Değişkenler		f	%	f	%	f	%
Spor imkanının olduğuna inanma durumları	Evet	25	27,78	14	11,67	39	18,57
	Hayır	65	72,22	106	88,33	171	81,43
Duş alma imkanının olduğuna inanma durumları	Evet	22	24,44	42	35,00	64	30,48
	Hayır	68	75,56	78	65,00	146	69,52

Spor yapma gereğine inanma durumları	Evet	81	90,00	90	75,00	171	81,43
	Hayır	9	10,00	30	25,00	39	18,57
İlk yardım imkanının yeterliliğine inanma	Evet	50	55,56	45	37,50	95	45,24
	Hayır	40	44,44	75	62,50	115	54,76

Tablo 4. Tutuklu ve hükümlülerin müfredatta yer alan amaçlarla ilgili görüşleri

İtme çekme, koşma gibi yetilerin geliştirildiğine inanma	Evet	4	4,44	2	1,67	6	2,86
	Hayır	86	95,56	118	98,33	204	97,14
	Kısmen	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Faaliyetlerin kas ve organ geliştirdiğine inanma durumları	Evet	5	5,56	1	0,83	6	2,86
	Hayır	84	93,33	11	98,34	202	96,19
	Kısmen	1	1,11	1	0,83	2	0,95
Sağlıklı yaşam için temizlenme becerisi kazandıklarına inanma	Evet	19	21,11	7	5,83	26	12,38
	Hayır	71	78,89	11	91,67	181	86,19
	Kısmen	0	0,00	3	2,50	3	1,43
Asılma, sallanma, aşma becerilerini kazandıklarına inanma	Evet	2	2,22	1	0,83	3	1,43
	Hayır	86	95,56	11	98,34	204	97,14
	Kısmen	2	2,22	1	0,83	3	1,43
Atma, tutma, fırlatma becerilerini kazandıklarına inanma	Evet	3	3,33	2	1,67	5	2,38
	Hayır	87	96,67	11	97,50	204	97,14
	Kısmen	0	0,00	1	0,83	1	0,48
Taşıma, denge becerilerini kazandıklarına inanma	Evet	6	6,67	3	2,50	9	4,29
	Hayır	84	93,33	11	97,50	201	95,71
	Kısmen	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kendini kontrol etme yeteneği kazandıklarına inanma	Evet	39	43,33	26	21,67	65	30,95
	Hayır	48	53,34	92	76,66	140	66,67
	Kısmen	3	3,33	2	1,67	5	2,38
Çabuk ve doğru karar verme yeteneklerinin geliştiğine inanma	Evet	54	60,00	44	36,67	98	46,67
	Hayır	31	34,44	73	60,83	104	49,52
	Kısmen	5	5,56	3	2,50	8	3,81
Düzenli ve disiplinli	Evet	53	58,89	46	38,33	99	47,14

çalışma becerisi kazandıklarına inanma	Hayır	33	36,67	70	58,34	103	49,05
	Kısmen	4	4,44	4	3,33	8	3,81
Düzen ve kurallara uyma becerisi kazandıklarına inanma	Evet	46	51,11	40	33,33	86	40,95
	Hayır	35	38,89	76	63,34	111	52,86
	Kısmen	9	10,00	4	3,33	13	6,19
Haklarını koruma ve savunma becerisini kazandıklarına inanma	Evet	45	50,00	41	34,17	86	40,95
	Hayır	38	42,22	73	60,83	111	52,86
	Kısmen	7	7,78	6	5,00	13	6,19
Taktir etme becerisinin geliştiğine inanma	Evet	38	42,22	43	35,83	81	38,57
	Hayır	44	48,89	74	61,67	118	56,19
	Kısmen	8	8,89	3	2,50	11	5,24
Kurallara uygun davranmayı taktir etmenin geliştiğine inanma	Evet	51	56,66	42	35,00	93	44,29
	Hayır	34	37,78	71	59,17	105	50,00
	Kısmen	5	5,56	7	5,83	12	5,71

TARTIŞMA

Araştırmaya katılan toplam 210 tutuklu ve hükümlünün 90'ı Açık cezaevinde, 120 si Kapalı cezaevindedir.

Tutuklu ve hükümlülerin yaş dağılımına bakıldığında her iki cezaevinde de en yüksek oranın 24-29 yaş aralığının oluşturduğu görülmektedir. Tutuklu ve hükümlülerin büyük bir çoğunluğu (% 67,14) 10 yıldan daha fazla hüküm almış tutuklulardan oluşmakta ve büyük çoğunluğu (% 79,52) 3 yıl yada daha az süreden beri tutuklu yada hükümlü oldukları tespit edilmiştir.

Tutuklu ve hükümlülerin eğitim düzeyleri açısından açık cezaevindeki katılımcıların %6,7 si okuma yazma bildikleri, %33,3 ünün ilkokul mezunu, %31,1 ortaokul mezunu oldukları, kapalı cezaevindeki katılımcıların %9,1 inin okuma yazma bildikleri, %45,8 inin ilkokul mezunu, %24,1 inin ortaokul mezunu oldukları açık cezaevindeki katılımcıların ve kapalı cezaevindeki katılımcıların toplamında ise %8,1 inin okuma yazma bildikleri, %40,5 inin ilkokul mezunu, %27,1 inin ortaokul mezunu, %20 sinin lise mezunu, %5,2 sinin üniversite mezunu oldukları görülmektedir. Bu sonuçlar Kocacık ve Çağlar'ın (1987-18) Sivas yarı açık cezaevinde tutuklu ve hükümlüler üzerine yaptığı araştırmada tutuklu ve hükümlülerin %59,8 inin ilkokul mezunu oldukları, Pehlivan'ın (1997) Van

kapalı cezaevinde tutuklu ve hükümlüler üzerine yaptığı araştırmada tutuklu ve hükümlülerin %40,2 sinin ilkokul mezunu oldukları, Özdemir'in (1998) cezaevlerinde yaptığı araştırmada tutuklu ve hükümlülerin %54,2 sinin ilkokul mezunu oldukları, İçli ve Öğün'ün (1999-36) Türkiye'deki cezaevlerinde yaptığı araştırmada bayan tutuklu ve hükümlülerin %44 ünün ilkokul mezunu oldukları, erkek tutuklu ve hükümlülerin %51,4 ünün ilkokul mezunu oldukları Özkan'ın (1998)' Niğde Tarım Açık Cezaevinde yaptığı araştırmada katılımcıların %42.6' nın ilkokul mezunu, Kapalı Cezaevindeki katılımcıların %56.8' inin ilkokul mezunu oldukları görülmektedir. Bu araştırmalar örneklem grubumuzla bir paralel arz etmektedir.

Bu sonuçlardan hareketle eğitim düzeyi arttıkça suç oranının düştüğü söylenebilir. Ancak toplumdaki eğitim düzeyi oranlarıyla kıyaslamaya girilirse bu yargı geçerliliğini yitirebilir.

Tutuklu ve hükümlülerin eğitim faaliyetlerine katılmalarına göre dağılımlarında açık cezaevindeki katılımcıların %80 inin meslek edindirme faaliyetlerine katıldıkları, %26,7 sinin sportif faaliyetlere katıldıkları, kapalı cezaevindeki katılımcıların %66,7 sinin eğitim faaliyetlerine katıldıkları, %14,2 sinin sportif faaliyetlere katıldıkları, açık ve kapalı cezaevindeki katılımcıların toplamında ise %67,6 ile meslek edindirme faaliyetlerinin ilk sırada yer aldığı %19,5 ile spor faaliyetlerin son sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Yarı açık cezaevinde sportif faaliyetlere katılım oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Özkan'ın (1998) Niğde Tarım Açık Cezaevinde yaptığı araştırmada katılımcıların %30.2' sinin sosyal kültürel, %44.2' sinin sportif faaliyetlere, %32.6' sının bireysel faaliyetlere, %76.7' sinin meslek edindirme faaliyetlerine, %34.9' unun eğitim faaliyetlerine katıldıkları, Kapalı Cezaevindeki katılımcıların %34.8' inin sosyal kültürel %63' unun sportif faaliyetlere, %37' sinin bireysel faaliyetlere, %37' sinin meslek edindirme faaliyetlerine, %30.4' unun eğitim faaliyetlerine katıldıkları görülmektedir.

Yapılan çalışma ile araştırmamızın büyük bir kısmının paralellik gösterdiği yalnız sportif faaliyetlerde Tarım Açık Cezaevinde fazla bir fark olmamasına rağmen Kapalı

Cezaevinde sportif faaliyetlere katılım oranında bir çelişki olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlardan yola çıkarak cezaevlerinde yeteri kadar sportif faaliyetlere katılım olmadığı, tutuklu ve hükümlülerin daha çok meslek edinme ve bireysel faaliyetlerde buldukları ve sportif faaliyetlere yeterince katılmadıkları söylenebilir.

Tutuklu ve hükümlülerin cezaevine girmeden önce %58,6 sı spor yaptıklarını belirtirken bu oranın cezaevine girdikten sonra %43,3 e düştüğü görülmektedir. Bu sonuç gerek tesis gerek malzeme açısından cezaevlerinin istenilen seviyede olamadığını göstermektedir. Bununla birlikte hükümlülerin spor yapmanın insan ihtiyaçları içerisinde yer aldığına inananların oranı %81,4 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca tutuklu ve hükümlülerin %81,4 ünün cezaevlerinde spor yapma imkanının kısıtlı olduğunu belirttikleri görülmüştür. Bununla birlikte sportif yaralanmalarda ilkyardım imkanının yeterince olmadığı (%54,76) ve faaliyet sonrası duş imkanının da olmadığı (%69,52) tespit edilmiştir.

Tutuklu ve hükümlülerin hangi tür sportif faaliyetlere katıldıklarına dair soruya açık cezaevindeki katılımcıların %33,3 ünün voleybol, %27,8 inin futbol, kapalı cezaevindeki katılımcıların %16,7 sini voleybol, %7,5 inin futbol faaliyetlerine katıldıklarını belirttikleri görülmektedir. Bu sonuçtan yola çıkarak cezaevinde en çok tercih edilen spor branşının voleybol ve futbol olduğu bunun sebebinin ise saha ve malzeme durumları olduğu söylenebilir.

Tutuklu ve hükümlülerin cezaevindeki spor müsabakalarına katılmalarına göre dağılımlarında açık cezaevindeki katılımcıların %81,1 inin, kapalı cezaevindeki katılımcıların %96,7 sinin katılmadıkları görülmektedir. Bu sonuç da açık ve kapalı cezaevinde spor müsabakalarının yeterince yapılmadığını göstermektedir. İçli'nin (1999) erkek hükümlülerle yaptığı araştırmada en çok hangi sosyal ve kültürel faaliyetlerin düzenlenmesini istedikleri sorusuna tutuklu ve hükümlülerin %58,4 ile ilk sırada spor müsabakalarının düzenlenmesini istedikleri görülmektedir.

Adalet Bakanlığı'na bağı ceza infaz kurumları ile tutuk evlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülere uygulanacak beden eğitimi müfredat programının uygulanma düzeyine ilişkin hazırlanan anket sorularından alınan sonuçlar;

Tutuklu ve hükümlülerin beden eğitimi derslerinde

Günlük yaşayışın gerektirdiği koşma, atlama, tutma, itme, çekme gibi hareketlerle beceri kazandıklarına inanma durumlarına göre dağılımlarında açık cezaevindeki katılımcıların %95,6 sı hayır, kapalı cezaevindeki katılımcıların %98,3 ü hayır cevabını verdikleri. Bedensel hareketler için gerekli kas ve organların birlikte çalışması açısından koordinasyon kazandıklarına inanma durumlarına göre dağılımlarında açık cezaevindeki katılımcıların %93,3 ünün hayır, kapalı cezaevindeki katılımcıların %98,3 ünün hayır cevabını verdikleri. Sağlıklı yaşam için temizlenme becerisi kazandıklarına inanma durumu ile ilgili soruya açık cezaevindeki katılımcıların %78,9 unun hayır, kapalı cezaevindeki katılımcıların %91,7 sinin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle açık cezaevindeki ve kapalı cezaevindeki katılımcıların beceri, koordinasyon ve temizlik alışkanlıklarının kazandırılmasına yönelik yapılan uygulamaların büyük ölçüde amacına ulaşmadığı söylenebilir.

Tutuklu ve hükümlülerin müfredat programında yer alan asılma, sallanma, aşma becerilerini kazanmaları amaçlarının gerçekleşme düzeylerine yönelik sorulara alınan cevapların dağılımı açık cezaevindeki katılımcıların %95,6 sının hayır, kapalı cezaevindeki katılımcıların %98,3 ünün hayır cevabını verdikleri. Atma, tutma, itme ve fırlatma ile ilgili becerilerin geliştiğine inanma durumlarının cevap dağılımları; açık cezaevindeki katılımcıların %96,7 sinin hayır, kapalı cezaevindeki katılımcıların %97,5 inin hayır cevabını verdikleri, kaldırma, taşıma, denge beceri ve tekniklerini kazanma becerilerinin geliştiğine inanma durumlarına yönelik soruya cevap dağılımları ise; açık yönelik amaçlara ulaşamadığı söylenebilir.

Müfredat programında belirtilen kendilerini kontrol etme yeteneğini kazanma amacının gerçekleştirilmesi düzeyinin belirlenmesine yönelik sorulara alınan cevapların dağılımları

açık cezaevindeki katılımcıların %53,3 ünün hayır, kapalı cezaevindeki katılımcıların %76,6 sının hayır cevabını verdikleri, müfredat amaçlarından çabuk ve doğru karar verme becerisi kazandırılması ile ilgili soruya verilen cevapların dağılımlarında açık cezaevindeki katılımcıların %60 ının evet, kapalı cezaevindeki katılımcıların %60,8 inin hayır cevabını verdikleri, düzenli ve disiplinli çalışma becerisi kazandırıldığına inanma durumlarını belirleme yönelik soruya açık cezaevindeki katılımcıların %58,9 unun evet, kapalı cezaevindeki katılımcıların %58,3 ünün hayır cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Düzen ve kurallara uyma becerisi edinip edinmediklerini belirleme amacına yönelik soruya açık cezaevindeki katılımcıların %51,1 inin evet, kapalı cezaevindeki katılımcıların %63,3 ünün hayır cevabını verdikleri, kendinin ve başkasının haklarını koruma ve gözetme becerilerini kazanma durumlarını belirleme amacına yönelik soruya açık cezaevindeki katılımcıların %58 inin evet, kapalı cezaevindeki katılımcıların %60,8 inin hayır cevabını verdikleri, üstün çaba gösteren ve yetenekli olanları takdir etme becerisi kazanma durumlarını belirleme amacına yönelik soruya açık cezaevindeki katılımcıların %48,9 unun hayır, kapalı cezaevindeki katılımcıların %61,7 sinin hayır cevabını verdikleri, çeşitli oyunlarda kurallara uygun davrananları beğenme ve onları takdir etme becerileri kazanma amacına yönelik soruya açık cezaevindeki katılımcıların %56,7 sinin evet, kapalı cezaevindeki katılımcıların %59,1 inin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Buradan hareketle örneklem grubunda olumlu kişisel ve toplumsal alışkanlıklar kazandırılmasına yönelik amaçlara açık cezaevinde belli bir oranda ulaşıldığı, kapalı cezaevinde ise amaçlara büyük bir oranda ulaşamadığı söylenebilir.

